

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакция і Адміністрація:
"Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНІОСОЗ: (201) 451-2200

PIK XC. Ч. 138. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК, СУБОТА, 23-ГО ЛИПНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 23, 1983 No.138. VOL. XC.

АКЦІЇ В ЕДМОНТОНІ МАЛИ ВІДГОМІН В ПРЕСІ

Едмонтон, Альта (УІС „Смолюскі“). — Українсько-російську конфронтацію широко коментували і про неї заїмали обидві едмонтонські газети „Едмонтон Сан“ (тираж 80,000) і „Едмонтон Джорнал“ (тираж 250,000) — найбільша газета в західній Канаді, цитуючи заяви представників ССРСР і представників „Смолюскіну“ та голови провінційної ради КУК д-ра М. Суховерського.

„Едмонтон Сан“ (6-го липня) опублікував репортаж з пресконференції під великим заголовком на ширині цілої газети: „Ні — росіянам: українці вдарили по спортивному колоніалізмі“. У цій же газеті 7-го липня опубліковано статтю про пропущення з офіційної транскрипції тієї частини перебігу пресконференції, яка стосувалася українсько-російського змагання 8-го липня „Сан“ опублікував редакційну статтю, дуже прихильну до українського питання. У ній писалося: „Сама згадка, що Україна є внутрішньою справою ССРСР, обурює місцевих українців, які з досадою ставлять питання: чому Україна, незалежний член Об'єднаних Націй, не дозволяє вислати своєї команди на Універсіаду? ...“

„Едмонтон Джорнал“ (4-го липня) помістив велику статтю „Українці на іграх — не росіяни“, цитуючи заяву Голови провінційної ради КУК-у у цій справі д-ра М. Суховерського. 6-го липня ця газета на першій сторінці у репортажі з Універсіади інформувала про українське питання, поставлене на пресконференції, а у секції газети, присвяченій Універсіаді, опублікувала велику статтю — „Совети критикують повідомлення преси“, де об'єктивно з'ясовано позицію представників ССРСР і українську в справі участі України в міжнародних спортивних змаганнях.

Ця газета 9-го липня писала у статті „Українці відзначають свого героя“ таке: „Захоплені українці в Едмонтоні подарували камеру Сергієві Фесенкові після того, як він здобув золоту медаль в залпі на 200 метрів метеликом. Фесенко який змагається разом з тридцятьма іншими українцями під прапором Советського Союзу, став популяр-

ним серед української спільноти, відколи він здобув золоту медаль у плаванні в 1980 році в Москві“. Про цей подарунок С.Фесенкові від української громади проголосив диктор у плавальному центрі Кінгсмен, що тисячі глядачів, а в тому сотні українців сприйняли рясними аплодисментами.

Українські студенти з Альбертського університету хотіли влаштувати зустріч спортсменам з України, на яку зажадали прийти багато спортсменів і іншої національності. Після тривалих переговорів офіційні представники ССРСР заборонили спортсменам піти на таку зустріч.

Газета „Едмонтон Джорнал“ з восьми сот акредитованих на Універсіаді закордонних журналістів вибрала вісімох, найбільш активних на Універсіаді, і зробила з ними інтерв'ю у справі Універсіади і вражень з Едмонтону. Серед вісьмох журналістів був також кореспондент „Смолюскіну“.

Крім широкої діяльності у пресових центрах, на стадіонах, серед спортсменів і представників майже ста країн світу, група „Смолюскіну“, яка перебувала в Едмонтоні 12 днів, зорганізувала п'ять радіопередач в Україну через радіо „Свобода“ і давала інформацію про події на Універсіаді українському відділові радіо „Голос Америки“.

Дуже допоміжний в українській діяльності на Універсіаді буд д-р М. Суховерський, голова ради КУК Альберти. Його постійна підтримка, допомога в контактах з місцевими пресою і його заяви сприяли тому, що преса писала наскрізь прихильно про українську діяльність на Універсіаді. Багато дечим допомогли також редактори місцевої української газети „Українські вісті“.

Після розгослов в канадській пресі про українську діяльність на Універсіаді на часткове покриття видатків групи „Смолюскіну“ зложили пожертви: провінційна рада КУК — 500 дол.; по 100 дол. — інж. В. Кунда, Я. Іванусів, О. Віндик; по 50 дол. — М. Байрак і Г. Братків.

Готель „Амбасадор Інн“, де мешкали деякі члени групи „Смолюскіну“, пожерт-

ПОРОЖНІ ОБІЦЯНКИ СКРІПЛЯЮТЬ НЕВДОВОЛЕННЯ НАСЕЛЕННЯ

Нью Йорк, Н. Й. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Згідно з вістками з України і інших республік ССРСР, в останньому часі знову значно погіршилося забезпечення населення харчами і товарами широкого вжитку. Деякий час, безпосередньо після смерті Брежнєва, ситуація була дещо покращена, але тепер знову все „по-старому“. Не зважаючи на постійну метушню доволу продовольчої і енергетичної програми, посиленого забезпечення населення товарами і послугами, „зрівняння села з містом“, включення і поширення „технічно-наукової революції та прогресу“, заходів по піднесенню трудової і виробничої дисципліни і продуктивності“ і т.д., і т.п. — становище не краще, а радше гірше. А це і приводить до шораз більшого невдоволення і шораз гострішої критики режиму серед населення.

Кажуть, що це й було головним приводом для постановлення цього питання на розгляд розширеного засідання колегії Міністерства легкої промисловості ССРСР у Москві, 27-го травня ц.р., на якому, як подає, наприклад, „Робітнича газета“ з 29-го травня, „розглянуто завдання, що випливають з постанови ЦК

КПРС і Ради Міністрів СР-СР „Про додаткові заходи по піднесенню забезпечення населення товарами народного споживання в 1983-1985 роках“.

Крім доповіді міністра легкої промисловості ССРСР М. Тарасова та інших виступів, у засіданні колегії взяв участь також секретар ЦК КПРС І.В.Капітонов. Як говорилось у повідомленні ТАСС-у про стосовні наради, на них „відмічено серйозні недоліки в розвитку виробництва, поліпшенні асортименту і якості товарів, задоволенні зростаючих запитів покупців“.

„У торговельну мережу надходило мало виробів застарілих моделей і конструкцій, а також з відхиленням від стандартів і технічних умов“.

Ці ж питання і завдання були об'єктом розгляду республіканської наради в Києві 3-го червня ц.р., в якій брали участь керівники міністерства місцевої промисловості УССР, міністерства торгівлі УССР та ряду інших міністерств і відомств, а також поодинокі промислові підприємства. Крім доповідей і звітів Ю.Ф. Гавського, міністра місцевої промисловості УССР; В.Г.Старуцького, міністра торгівлі УС-

(Закінчення на ст. 4)

Університет Ватерлоо продовжує заочні курси

Ватерлоо, Онт. — В академічному році 1983-84 університет Ватерлоо знов даватиме початкові курси української мови способом заочного (кореспонденційного) навчання.

Призначені особливо для студентів, які слабо, або зовсім не володіють українською мовою, курси Ukrainian 101 і 102 становлять практичну альтернативу до традиційної системи загальної освіти. Замість постійної доповідати до університету й відвідувати лекції, студенти в програмі заочних курсів мають можливість студіювати університетські предмети вдома, звичайно вільний від праці час. Курсовий комплект, який студенти отримують поштою, складається з циклу викладацьких лекцій, записаних на магнітофонних стрічках, та включає всі потрібні підручники, друковані посібники, списки домашніх завдань тощо.

Слухаючи лекції на звичайному магнітофоні для звукових касет, студент поступово й систематично знайомиться з письмовим і з усним видами української літературної мови. Крім зайнятих над абзубкою, фонетикою, основною лексикою і граматику, звукові касети також вміщують різноманітні діалоги, читань, диктантів і вправ. Академічний поступ і знання мови перевіряється регулярним та частим обміном устних і письмових завдань між студентом і професором курсу. Телефонічна, як і звукозаписна комунікація також забезпечує постійні зв'язки між університетом і віддаленим студентом.

Початкові курси української мови були пригтовані і впроваджені в обширну програму заочного навчання при університеті Ватерлоо професором Робертом Карп'яком у 1980 році. За три роки свого існування ці повністю акредитовані курси вже обслужили понад 150 студентів з усіх частин Канади. Пристосовуючи найновіші технологічні та методологічні досягнення в ділянці заочного навчання, ці курси врешті дають нагоду віддаленим від університету студентам вивчати українську мову для особистого задоволення, для професійного вдосконалення, або для кредиту в програмі університетських студій.

До числа й вибору заочних курсів — а їх вже понад 300 — відділ германських і слов'янських студій при університеті Ватерлоо планує в близькому майбутньому впровадити середні і вищі курси української мови, як рівні й курси української культури. Цього року відділ германістики й слов'янстики дає поруч українських курсів, курси російської, польської, німецької та голландської мов.

Щоб зареєструватися на осінній семестр заочної програми, треба звернутися перел 15-м серпня до: Correspondence Program, University of Waterloo, Waterloo, Ont., N2L 3G1; tel.: (519) 885-1212 ext. 3901.

(Закінчення на стор. 4)

УХВАЛЕНО ФОНДИ НА ПРОДУКУВАННЯ РАКЕТ ТИПУ МХ

Вашингтон. — Адміністрація президента Роналда Регена одержала значну перемогу в Палаті Репрезентантів, коли тут ухвалено голосами 227 проти 207 виділити з наступного річного бюджету суму 2,6 мільярда доларів для випroduкування перших 27-ми ракет типу МХ, міжконтинентальних нуклеарних стрілен, які будуть готові і вміщені в спеціальні підземні вертикальні крижівки вже в 1986 році.

Голосування в середу, 20-го липня, було додатком до ухваленого вже раніше Конгресом оборонного бюджету ЗСА на наступний фінансовий рік, що становить 188 мільярдів доларів. Це власне з цих грошей дозволено Президентові асигнувати фонди на виріб понад двох десятків перших нуклеарних ракет з давно обговорюваної і до певної міри „контроверсійної“ оборонної системи, відомої під криптиномом МХ. Прихильники цієї системи впевнені, що зміцнення й модернізація оборонних можливостей ЗСА, тобто сильніша мілітарно Америка, примусить Советський Союз більш поважно поставитися до розмов про роззброєння, що вже роками ведуться поміж обома суперниками і суперпотугами світу.

Противники системи МХ уживають іншого аргументу: вони кажуть, що озброєння Америки викличе загрозу стріляти відносно помірній ССРІЗСА, ісовіти зістраху перед есентауальною атакою з боку Америки можуть вирішити „вдарити першими“, тобто розпочати третю світову війну, яка, мовляв, приведе ввагалі до знищення світу.

Ізраїль годиться відвести війська

Тель Авів, Ізраїль. — Ізраїльський кабінет міністрів односторонньо схвалив у середу, 20-го липня, плани відведення ізраїльських військ з передмість Бейруту і гірської околиці Шуф і розташування їх на новій лінії на півдні вздовж річки Авали.

Але міністер оборони Ізраїля Моше Арес заявив, що не буде відведення ізраїльських військ на східно-південний фронт, де ізраїльські війська протистоять сирійцям, до того часу, поки сирійці також не залишать своїх позицій.

Арес сказав у телевізійному інтерв'ю, що відведення буде відбуватися поетапно, і командування ізраїльської армії надіється закінчити цю операцію до зими. Якщо ливанські війська зможуть забезпечити контроль перебраного у свої руки району, ізраїльці розглянуть можливість далшого відведення своїх військ на півдні.

Основна вигода відведення ізраїльських військ з передмість Бейруту і гір Шуф заключається в тому, що ізраїльці покидають райони де вони часто потрапляли в перекресний вогонь боротьби між християнською міліцією і мусульманськими друзями. Речник уряду також пояснив, що відведення військ не скоротить значно ліній розташування ізраїльських військ, яка вноситься приблизно 75 миль, але операція відведення значно скоротить шляхи постачання і дозволить зменшити кількість військ на одну третю. Ізраїльські війська планують залишити територію площею приблизно 200 квадратних миль.

Прем'єр-міністер Менахем Бегін скликав свій кабінет для схвалення планів відведення військ 24 години після того, як він відхилив свою поїздку до Вашингтону, яка мала відбутися наступного тижня. Ізраїльське відведення військ, яке схвалив уряд президента Роналда Регена і ливанський уряд мало бути темою обговорення на зустрічі Бегіна з Президентом.

Як американські, так і ливанські офіційні особи побоюються, що відведення ізраїльських військ без відповідних кроків Сирії може стати позначкою постійного поділу Лівану.

У світі.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Іраку заявив у середу, 20-го липня, що велика кількість американської зброї перебуває до Ірану для продовження тривалої вже 34 місяці безвиглядної війни. Тарік Азіз, міністер закордонних справ і заступник прем'єр-міністра, сказав, що він не обвинувачує Адміністрацію президента Роналда Регена в постачанні зброї, але будь-яке постачання зброї, пряме чи посереднє, офіційне чи таємне, веде до продовження війни. Президент Іраку Саддам Гуссейн часто закликав З'єднані Стати і Советський Союз виступити з ініціативою в погодженні з Радою Безпеки ООН закінчити війну між Іраком і Іраном.

ЧОТИРИ ЦЕНТРАЛЬНОАМЕРИКАНСЬКІ країни заявили в середу, 20-го липня, що вони повинні „розв'язати свої власні проблеми“, видавши заяву з 8-точками плану мирного закінчення непорозуміння і загрози війни з Нікарагуа. Пропозиція ця була зроблена після двох днів переговорів між міністрами закордонних справ Гватемали, Сальвадору, Гондурасу і Коста Ріки. Міністер закордонних справ Нікарагуа Мігель Д'Еското Брокман був також запрошений на цю зустріч, але відмовився від неї, мотивуючи свою відмову зайнятістю на святкування четвертої річниці сандіністської революції.

ФРАНЦУЗЬКИЙ УРЯД заявив у середу, 20-го липня, що 29-літній сирійський громадянин вірменського походження признався, що він підклав бомбу на летовищі Орлі, від вибуху якої б осіб загинуло, а 56 були поранені. Вірмени Вараджан Гарбіджян заявив, що він є головою французької галузі революційної вірменської групи, яка називає себе „Вірменська тасмна армія визволення Вірменії“ (АСАЛА).

ЗГІДНО З ЗАЯВОЮ батька американської школярки 11-літньої Саманти Смит, советський лідер Юрій Андропов не прийме її на розмови, і вона з батьками повернеться в четвер, 21-го липня, додому. Артур Смит сказав кореспондентам, що Андропов написав листа, в якому просив пробачення, що не може зустрітись з Савантою з огляду на переважаність державними справами. Саванта була запрошена Андроповим відвідати Советський Союз після того, як вони обмінялися листами про жахи ядерної війни. Андропов дав Саванті подарунки на пам'ять про відвідини Советського Союзу.

ОФІЦІЙНІ ПОВІДОМЛЕННЯ з Китаю говорять, що держава допомагає жертвам повені вздовж великої і підступної китайської ріки Янгтіс. Одночасно сотні тисяч людей і частини китайської армії продовжують боротися зі стихією, укріплюють береги Янгтіс. І приток, укріплюють старі греблі, будують нові. Небезпека дальших розливів ще не минула, вода продовжує утримуватися на найвищому тривожному рівні.

НОВІ ЗАКОНИ В ПОЛЬЩІ СКРІПЛЯЮТЬ РЕЖИМ

Варшава, Польща. — Польський уряд повідомив у четвер, 21-го липня, про довгождане скасування військового стану в країні, але кінець 19-місячного правління військової хунти не внесе змін у щоденне життя польського суспільства. Багато драконівських правил військового стану, введеного з метою розгромити незалежний рух профспілки „Соціалізм“, віділені в нове законодавство. Крім того, палатом ухвалив додатково цілий ряд тимчасових правил, щоб забезпечити неспослабну сувору контроль над усіма ділянками політичного і економічного життя польського народу.

Важливість повідомлення про скасування військового стану саме у п'ятницю, 22-го липня, день, коли в 1944 році був проголошений комуністичний режим у Польщі, зазначає в надії генерала Войцеха Ярузельського і його уряду, що західні уряди тепер перевірять своє відношення до Польщі і послаблять санкції, які шкодять і так напіврозвалений економіці Польщі.

Президент Роналд Реген заявив, що він візьме до уваги „діла, а не слова“ перед тим, як приступити до послаблення санкцій.

Повідомлення про скасування військового стану прийшло після дводенної сесії парламенту, яка ухвалила цілий ряд законів, умовляючих перейти до цивільного правління, залишивши, якщо не посиливши, основні правила і обмеження військового стану.

Основним законом, який був прийнятий парламентом у середу, була поправка до конституції, яка дає право урядові вводити надзвичайний стан у країні у випадку безпорядків і протестів, і тим самим отримувати надзвичайні уповноваження без спеціальної ухвали парламенту. Щоб вивести війська на вулицю і кинути їх проти населення 13-го грудня 1981 року, Ярузельському треба було об'явити „воєний стан“. Тепер ця сама справа може бути зроблена простіше.

Кінець військового стану є доказом „вняву доброї волі властей“, — заявив самовпевнений генерал Ярузельський перед парламентом, додаючи: „Але повороту до анархії не буде. Будь-яка спроба антисоціалістичної діяльності буде розчавлена не менш рішучо, як дотепер“.

Одночасно із скасуванням військового стану була проголошена амністія політичним в'язням, але ув'язненими залишаються понад 60 найважливіших активістів боротьби за реформи. Вони включають сім колишніх лідерів забороненої профспілки „Соціалізм“ і п'ять визначних дисидентів, які чекають на суд за так звану „мову проти держави“.

ДЖАННЕТ ПАРК у шкільному Мангеттені в Нью Йорку тепер перейменовано на парк імені героїв В'єтнамської війни, на превелике задоволення всіх ветеранів-американців, які боролися під прапорами Америки у різних частинах світу. Церемонія посвячення парку, розташованого у фінансовому дистрикті, недалеко ріки Гадсон, відбулася в середу, 20-го липня. Парк „В'єтнам-Ветеранс Плаза“ не буде саломатом для героїв і воєнів В'єтнамської війни, бо тепер збираються фонди — один мільйон доларів, на побудову пам'ятника і на допомогу інвалідам В'єтнамської війни.

З ПОЖОВКЛИХ ЛИСТКІВ

ВЕЛИКИЙ ГОЛОД НА СТОРИНКАХ „СВОБОДИ“

Субота, 28 січня 1933 р.

ГОЛОД ОХОПИВ РАДЯНСЬКУ УКРАЇНУ І ЧАСТИНУ РОСІЇ

Берлін (Німеччина). — Преса подас відомості про голод на Великій Україні та в Росії. Відомості ці добуто з секретних повідомлень німецьких консулів у Радянщині німецькому уряду. Зібрані ними матеріали німецьке міністерство справ закордонних розслал ріжним великим промисловцям та торговельним фірмам для їх орієнтації. З тих повідомлень видно, що Україна, північний Кавказ та козяцькі області тепер охоплені страшним голодом. Бракує всього, включно з хлібом, який тепер цінують на вагу золота. Всі потяги переповнені голодними робітниками та селянами, які переїзять з міста до міста, шукаючи хліба.

Біля великих міст тепер установлено спеціальні військові сторожі, які без спеціального дозволу влади не перепускають до них пасажирів. Не минає й тижня, щоб у Харкові, Києві, Одесі та в інших більших і менших містах України не було народніх заворушень і бунтів, які часто кінчаються розгромом харчових складів та складів. Потяги зі збіжжям харчами тепер пильно охороняють спеціальні військові відділи. Так само всі харчові склади пильно охороняються, а перевози харчів зі складів і до складів відбуваються ночами, щоб не дратувати голодного населення.

Так само й у Росії над Волгою, на Сибірі, на півночі й т.д. поширюється голод. Голод збільшується ще зруйнуванням транспорту та його недостатком. Тому й трапляється так, що з районів, де харчі вже навіть заготовлені для перевозу в інші місця, вони псуються й пропадають. Радянська влада стариться військово-поліційними засобами боротися з голодом, в першу чергу стараючись затримати голодне населення на місцях.

Вівторок, 31 січня 1933 р.

КОМУНІСТИЧНИЙ ПОХІД НА КУБАНЬ

Москва (СССР). — Радянський уряд посилав на Кубань та взагалі на північний Кавказ 50,000 впробуваних членів комуністичної партії. З них уряд формуватиме спеціальні „ударні“ відділи для переведення колективізації селянських господарств та їх засіву.

Комуністична партія рішила тепер за всяку ціну перевести соціалізацію села, оголошуючи тим завзяту війну селянству, яке ставиться негативно до колективізації його землі.

Відбулася Панорама молодих українців

Союзівка. — Панорама молодих українців організована керівником братської діяльності УНСоюзу Мартою Кордубою збирала на Союзівці в днях між 7-ми а 10-м липня ц.р. понад 50 українських студентів та молодих професіоналів, що брали живо участь у різноманітній програмі.

Це була вже вдруге переведена програма для молодих українців і тим разом її організаторка зосередилася на більшій кількості дискусійних лав, доповідей та інформації, а менше на розваговій програмі. Серед учасників були молоді українці так з терену ЗСА як і Канади, які із зацікавленням слухали доповідей та самі брали участь у панелях і дискусіях. Найбільше зацікавленими Панорамою були молоді українці у віці біля тридцяти років, що вказує на те, що молоді українські професіоналісти є зацікавлені українськими проблемами і шукають інформації про них на вищому рівні.

Першого дня Панорами учасники мали можливість заслухати ряд доповідей з ділянки публічних зв'язків та інформації, а саме Зенона Онуфрия, проф. Томаса Олешука, Юрія Кляфаса, Богдана Козія, Михайла Боцюркова, Оксана Драган-Кравців і проф. Олега Воловнина. Інформації подавали ними та їхній досвід в ділянці радіо, телевізії, пре-

Танцюють „Чорноморські Козаки“
(фота: Михайло Боцюркія)

си та видань, що так часто подають фальшиві дані про Україну і українців напевно багато допоможуть у дальшій акції в тих ділянках. Доповідачі з терену Канади представили їхні успіхи в телевізійних і радіових програмах та допомогу державі в актуалізації української справи у засобах масової інформації.

Зовсім окрему ділянку порушив останній із доповідей того циклу проф. О. Воловнина, який подав вислідів відносно українського поселення в ЗСА і Канаді. Ті вислиди є, однак, дуже песимістичні, бо вказують на те, що теперішні покоління українців поселюються на периферіях великих міст і тим тратьте зв'язок з українською спільнотою, а велика кількість мішаних подруж-

(Закінчення на стор. 4)

СВОБОДА

СВОБОДА
Українська Свобода

FOUNDED 1983

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-0984) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. UNA members \$1.25 a month. Change of address — \$1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті, дописи підписані авторами, не можуть відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право втручання в матеріали і скорочувати надіслані матеріали. Незадоволені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допущивши заадресовану конверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів UNA \$1.25 місячно. За кожну зміну адреси — \$1.00. Чек і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Поволі промощується шлях

Кажуть, що як довго крапля води падає на камінь, то після якогось часу вихолить в цьому щілину.

Нам, українцям, приходить дуже часто грати роль саме такої краплі води, що старіється вихолить щілину в твердому камені міжнародної ігноранції українських питань.

Найкращим доказом того є поінформованість, а радше неформованість чужого світу про Великий голод на Україні.

Треба було аж 50-річчя того страшного факту, щоб почала протискатися до свідомості чужинців, а зокрема ангlosаксів деяка правда про цей український голокост, який рівний жидівському у Другій світовій війні. Це сталося завдяки зв'язкам, які зуміли вже здобути наші активісти молодшого покоління так в ЗСА, як і Канаді. Навпевно це не прийшло з одного дня на другий, бо знаємо добре, що на те, щоб зацікавити нашою справою треба це викликати не лише історичними доказами, але також особистими чи академічними зв'язками. Якими, однак, спосабами це не було б з приємністю реєструємо, що в останньому часі американська і канадська преса починає відкривати свої сторінки для статей чи інформації про Великий голод, а навіть, як у випадку преси Вінніпегу, вибачається за промовчування цієї трагічної події досі.

Поміщення статті Адріана Каратницького у престижному ньюоркському щоденику "Волл Стріт Джорнал", Олександра Мотила в двомісячнику, що його видає "Фрідом Гавз", переведення інтерв'ю про Великий голод із д-ром Богданом Витвицьким для телебачення в Каліфорнії — це все наглядні приклади успіхів молодих українських політичних активістів, які стараються усіма силами промостити шлях неформованій історії України на міжнародному форумі.

Дай Боже, щоб цей шлях окуплений такою дорогою ціною, як смерть сім мільйонів наших земляків, залишився тривалим, широким і відкритим для інформації про інші промовчувані чи фальшовані факти з нашої історії.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машині і лише на одному боці листа паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів між рядками і писати розбірливо (дехто розуміє це вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки між рядками, щоб було де поправити речення, якщо знайдеться потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріалах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійськи і по-українськи. — Редакція.

Любомира Мичковська

З ЦЕРКОВНОЮ ПІСНЕЮ ДО НАШИХ БРАТІВ У АПАЛАЧСЬКИХ ГОРАХ

Деякі місяці тому я отримала листа від знайомої, в якому, між іншим, вона написала, що недавно відвідала о. Крилошанина Митрохана Головинського, який є парохом у Барнсборо, Па. Там є чудова церква, яка виглядає так, немов хтось "живцем" переніс її з нашої Лемківщини та схоронив той шедевр тут перед загрозою. "Завдай собі труду, підбери пригожий день і поїдь там, — захоплювала вона, а не пожалієш". Ніби для підтвердження своїх слів вона знайома переслала карточку цього храму.

На таку нагоду не довелося так довго чекати. Весна стояла в повному розквіті, дні ставали щораз довші і здавалося, що очікування часу на таку поїздку ідеальний. І раз у неділю після Богослуження один член Братства св. Юрія Переможця, який є парохом Покрови Пресвятої Богородиці у Клівленді-Пармі, Огайо, настоятелем якої є о. д-р Іван Тилияський, висловив думку, щоб зорганізувати поїздку до Бансборо більшої групи автобусом. Насамперед, мав би поїхати тамтуди церковний хор, що є окрасою нашої парафії, щоб дати можливість іншим почути його спів під вмілою рукою досвідченого диригента Євгена Крука, і який можна зарахувати до кращих хорів на терені Клівленду. Представники Братства, Сестрицтва Покрови Пресвятої Богородиці і хору рішили приступити до організування відвідати місцевість Бансборо. На протязі двох тижнів зібралось більше охочих, як автобус міг помістити.

У неділю, 19 червня ц. р., у зовсім ранньому часі, ще перед сходом сонця, вирушив автобус фірми "Блакитний птах" у дорогу в Аппалачські гори. Не зважаючи на те, що погода того дня не належала до найкращих, небо вкривали сірі хмари, з яких із невеликими перервами перепадували

У советській пресі, зокрема в українській, по-являється в останньому часі все більше й більше нападницьких статей проти обидвох Українських Церков та Євангельсько-Баттистського об'єднання, там в Україні і поза її кордонами, тобто на поселеннях у вільному світі, де ці Церкви мають можливість вільно розвиватись і вільно голосити Боже слово.

Треба відзначити, що справу Українських Церков займають не тільки так звані урядові пропагандисти чи добре поінформовані з церковною проблематикою кабегісти, як, наприклад, Клим Дмитрук (Гальський), лауреат республіканської премії імені Ярослава Галаана, але також науковці, відомі журналісти, письменники, педагоги та інші. Ці "інші" дуже часто пишуть статті на антирелігійні теми в російськомовній газеті "Львівська Правда" і українськомовній "Вільній Україні", а також в "Комуністичній Україні", теоретичному і політичному журналі, органі ЦК комуністичної партії України.

В останньому числі "Комуністичної України" Б. О. Лобовик у статті заголоюваної "Життєствердження сила наукового атеїзму" признається, що "питання про роль і місце наукового атеїзму в системі духовної культури соціалістичного суспільства, є дуже актуальним". Ресензуючи книжку В. А. Зоща "Культура, релігія і атеїзм", цей же автор каже, що "у цій книжці обґрунтовується висновок про те, що атеїзм у революційних

І тут знову, в доповідях та в дискусіях над ними цікаво було спостерігати напрями, чи радше підходи до окремих тем історії України чотирьох різних "шкіл, де української — університетів в Україні та Вільного Українського Університету, німецьких та інших європейських університетів, американських і канадських університетів, тобто їхніх абсолютних українців і нарішті абсолютів, чи докторських кандидатів тих же останніх університетів не-українців. Власне ця мозаїка підходів в окремих доповідях стимулювала широкую дискусію, у висліді якої доповіді і дискусії приходили до спільного, чи близьких собі висновків.

Практичним питанням були присвячені такі панелі: (1) Бібліотечні фонди історії України, (2) Студії історії України в ЗСА і Канаді, (3) Дослідження історії України. В цьому останньому панелі перший дискусант, проф. Степан Горак подав загальний огляд сучасних загальних предметів, знайомих також присутніх з українською тематикою пірничка, що Нешенеліс Пейперс, що його він редагує. Проф. Дейвід Ренсел подав детальнішу інформацію про процес редагування, стандарт і напрямки кварталника "Славик Рев'ю", а закінчивши при цьому на бранк авторів, щоб надіслали до журналу статті з українською проблематикою. Проф. Марта Бога-

Володимир Левенець

ОБОРОНА ЦЕРКОВ

— ВАЖЛИВА СПРАВА

рухах, був носієм прогресивних суспільних ідеалів, сприяв інтернаціональному об'єднанню трудящих у боротьбі за свої класові інтереси. Він глибоко ввійшов в духовне життя соціалістичних націй, став одним з провідних елементів суспільної та індивідуальної свідомості".

Особливо дражливою для Москви і її київських васалів стала заява Собору єпископів Помісної Української Католицької Церкви, де говориться, що Ієрархія цієї Церкви не визнає і категорично відкидає постанови львівського Собору з 1946 року, на якому нібито прийшло до "возз'єднання" Церкви з російським православ'ям. Ця тематика не сходиться зі сторінкою советської преси і теоретичних журналів і на цьому тлі ведеться масивна антиукраїнська і антицерковна кампанія засобів масової інформації, контролюваних комуністично-московською імперією.

Тільки в самій Львівській області в тій діяльності працює 587 різних комісій для впровадження нових "советських" свят і обрядів, біля 4,000 лекторів займаються атеїстичною пропагандою, а в області працює біля 17,000 агітаторів. Там існує 450 атеїстичних клубів, окремі клуби для молоді, понад 20 церков перемінені на атеїстичні музеї. Навіть в обкомі компартії існує ок-

рема комісія для критики і викриття церковної діяльності. Передове місце займають дві великі церковні постаті УКЦеркви — Митрополит Андрій Шептицький і теперішній Верховний Архiepіскоп і Патріарх Йосиф Сліпий, яким комуністичні агенти присвячують максимальну увагу, бо вони, "вороги радянської влади в Україні, здійснювали ідеологічний і практичний альянс українського буржуазного націоналізму та церкви на основі спільності реакційних доктрин, побудованих на зневаженні антикомунізму і антирадянщини" (В. Зоща, доктор філософських наук, "Злочинний альянс", Р. У. 20-го квітня 1983 р.). Зоща у цій статті каже, що "недарма з погромницькими гаслами, висунутими Шептицьким, стопроцентово солідаризувався націоналіст Д. Донцов, що видав свій останній опус за кордоном під красномовною назвою "Хрестом і мечем", закликав перетворити буржуазно-націоналістичне охвістя на новий "орден духа і меча", збудувати таким чином духовний притулок для мрякобісів націоналізму та клерикалізму".

До численних написаних матеріалів слід зарахувати ще декілька антирелігійних кінофільмів про так звані злочини, уніятських, автокефальних і євангельських священників під час Другої

світової війни, що їх сміливо може очолити теперішній католицький кардинал, спадкоємець Шептицького, гітлерівський прислужник Й. Сліпий. Належить згадати останні два фільми "Фальшивий німб" і "Тасмани св. Юра" та понад 800 книжкових видань з нападами на Українські Церкви і релігійні громади.

Можна, очевидно, погодитись з думкою багатьох теоретиків, що все це свідчить про відродження цих Церков і протести вірних проти потоптання їхніх законних прав на рівнозвання, але рівночасно це є свідченням тотального наступу Москви на Українсько-Національну Церкву і релігію взагалі. Доказом того є нова стаття в "Радянській Україні" з 28-го червня п. з. "Проти духовної отрути", у якій автор В. Мартинов, кореспондент названої газети у Львові, розповідає на тлі долі двох греко-католицьких священників о. Григорія Будзінського і о. Івана Павлова, про активізацію українських духовників, а тим самим живучість Церкви. Статті скеровані проти них свідчать про все це існуючий терор в Україні проти Церков і священнослужителів та брудну пропагандивну активність так званих атеїстичних урядових груп до якої компартія залучає такі місцеві інтелектуали, зокрема вчителів, журналістів, письменників та інших. Називаються такі імена як А. Коснячук, кандидат філософських наук, В. Фомиченко, Ю. Пищик, Н. Козачишин, Н. Рома-

(Закінчення на стор. 3)

Олександр Сидоренко

КОНФЕРЕНЦІЯ ВІЛЛИНОЇСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТУ

Великого голоду в Україні. Фільм коментував відомий поет Марко Царинник. Знову, ввечері другого дня нарад відбулась спільна вечірка учасників конференції та запрошених гостей, на якій було присутніх 120 осіб. Програмою вечірки провадив проф. Степан Горак, представляючи присутніх визначних гостей, членів підготовчих комісій та присутніх представників спонсорів конференції. У мистецькій частині вечірки виступили бандуристи — юні олумівці з чикагської Філії ОДУМ-у під керівництвом інж. Олексія Пошиванника, які виконали низку українських народних та історичних пісень під аккомпаньямент бандур. Зворушливою точковою спільної вечірки було вшанування професора-емігранта Ілліноїсського університету Миколи Брицького, визначного педагога та одного з піонерів українських професорів в американських вищих школах, з 70-літтям його народження. У своєму слові про проф. Брицького д-р Шторгін додав цікаві інформації з його життя, зокрема про активну участь цього вченого і мистця у Міжнародній комісії для опіки українськими вченими на скитах після Другої світової війни, яка робила всі можливі заходи,

щоб уможливити їм переїзд на Американський континент. Після цього вручено Брицькому книжку дереворитів Якова Гніздовського з підписами учасників конференції; всі гості повстали з місць та проспівали "Многая літа" вшанувавши цього вченого і відомого малювача-скульптора.

Як вже було згадано, Ілліноїсський університет, тобто його Центр Східно-європейських Студій допоміг навіть фінансово в організації конференції. Однак це була, хоч велика, але лише частина допомоги; другу таку ж частину фондів на цю престижну наукову імпрезу склали українські науковці й культурні інституції та організації, стаючи таким чином її співспонсором та потенційним жертводавцями. Між ними Наукове Товариство ім. Шевченка, Українська Шалдинко-Позичкова Спілка "Певність" в Чикаго та Українська Федеральна Кредитова Кооператива в Чикаго вже оце другий рік є співспонсором конференції в Ілліноїсському університеті. До них цього року долучились Українсько-Американська Фундація "Воля", Фундація Українського Вільного Університету та Українсько-Американська Асоціація Університетських Професорів. Далішими жертводавцями цього річного конференції були: Українська Народна Поміч, Кредитова (Продовження на ст. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про брак комунікації

Комунікація — це одне з тих словесних виразів, що ми їй собі тут присволюємо і його розуміння куди інше, як було колись. Давно, коли ми говорили про комунікацію, то мали на думці переїзд з одного місця в друге поїздом, авто чи кінням.

Сьогодні, коли говоримо про комунікацію, думаємо про спілкування, хоча тоді слова деякі мовники дуже не люблять. Але ми живимо по-іншому, "комунікація" з тим, що майже завжди воно сполучене з поясненням, що комунікаційний брак.

Однак тут не саме слово важливе, а те, що воно справді означає. Коротко, в нашій спільноті у вільному світі ми хворіємо на брак комунікації поміж поодинокими групами, організаціями, церквами, професійними товариствами. Ідеться не так вже про ту одиницю, про яку так терпеливо молимося у церковному гимні і до якої так голосно закликаємо при кожній нагоді. Нам ідеться радше про цей звичайний людський зв'язок тих груп і груп, які ми створили в нашому теперішньому бутті. Живемо сьогодні в поодиноких, замкнених колах і часто знаємо про себе менше, як про своїх американських сусідів. Нагадується італійський "кампаїнізм", де можна спілкуватися чи навіть одружуватись лише на тій віддалі, до якої доходить голос дзвону сільської церкви.

Не диво, отже, що наша молодь має колі українських знайомих дуже обмежене, до своїх організації, до дітей знайомих своїх батьків чи тих, що ходять до однієї церкви. А ми — старші, що саме створили ті штучні села, гетто чи як ми їх лише назвемо, відтак дивуємося, як щораз більше в нашій спільноті мішаних подружж.

З прикриттю почули ми підтвердження нашої теорії про "кампаїнізм" у фактах, що їх подавав у докладах на Панорамі Молодих Українців-83 український демограф проф. Олег Воловина. Говорячи про етнічні та релігійні мішани подружжя на терені Канади, він стверджує, що є високий відсоток тих українців, які одружуються з чужинцями тієї самої релігії, а не з українцями іншої релігії. Ці дані саме вказують на те, що ми живемо замкненими тісними групами та не маємо ані бажання, ані можливості шукати зв'язків із іншою думуючою спільнотою.

Тому не переконалими один одного, що "нам треба вийти з українського гетто", бо наше гетто "с куди вужче, зобумовлене релігією та політичним чи професійним ставом. На жаль, ми вийшли з українського гетто вже давно там, де того зовсім не було потрібного. На це вказують всі ті мішани подружжя, яким ми власними вчинками промостили дорогу.

О-КА

З ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ДИВІЗІЙНИКИ І КАБАРЕТОВА ПРОГРАМА

Репортаж ред. О. Кузьмич "Ніжка ціна не висока, щоб здобути власне військо" у "Свободі" з дня 24-го червня 1983 року, ч. 118, є написаний тепло і прихильно до колишніх воїнів 1-ої УД УНА. Всім колишнім дивізіянкам було приємно прочитати такий гарний відгук преси до їхнього 40-річного ювілею. За це ми є вдячні редакторам нашої преси.

Для уточнення (бо уважаємо, що "Свобода" є джерелом для майбутніх істориків) треба сказати, що Роман Данилюк є першим заступником Голови Головної Управи Братства, а Андрій Коморовський другим заступником Голови, а не як помилково подано — заступники голів крайових управ ЗСА, згідно Канади. Також пропущено (не з ви-

ни редактора), що Михайло Цар репрезентував Центральну Управу Карпатських Січовиків, а Товариство за Патріархат репрезентував його голова інж. О. Пришляк.

Завжди, що "деякі із точок цієї програми", тобто місцевості частини ювілею, "не мали ніякого пов'язання із святкуваннями такого порядку, а кабаре-етом стилем надавалися радше на розвагу під час забави", не є слушним. Всі точки були тісно пов'язані з життям воїнів 1-ої УД УНА, яке, як життя кожного воїна було важке — перепліталося сумними хвилями та воєнним гумором.

Роман Гасцький
Референт Преси К. У. Братства 1-ої УД УНА в ЗСА.

ДРУГИЙ БІК МЕДАЛІ "ЦИВІЛЬНОЇ ВІДВАГИ"

Зувагою, зацікавленням і приємністю прочитав я м'якування О-КА п. з. "Про цивільну відвагу" ("Свобода" з 2-го липня ц. р.) і признаю авторці повну рачію, що в нашій громадській рідко трапляються люди, які мають відвагу виступити публічно лицьарським звичаєм із відкритим заборолем.

Проте тут є одне і то велике, "але", бо, як майже кожна проблема, так і ця, має "другий бік медалі". Діло в тому, що "цивільна відвага" журналістів і "сірих" громадян та читачів преси зумовлена також посіданням цієї лицьарської честності видавцями й редакторами часописів і журналів. Бо як може поза-редакційний журналіст чи читач виявити свою "цивільну відвагу", коли брак її видавцям і редакторам і вони відмовляють місця іншої самостійної думкою людям. Редактори різних періодиків відказуються публікувати деякі матеріали, мотивуючи відмову не тим, що вони зле написані, але такими аргументами, як: "Про цю проблему редактор має іншу думку" (так немов він єдино непомилливий і кожний мусить думати його категоріями), "Така стаття не йде по

лінії нашої газети" (так начебто ця "лінія" була єдиною правильною). Цей матеріал може пошкодити інтересам установи, яка видає газету". Цієї проблеми досі ніхто не рухав, навіщо нам плати здорову голову під евангеліє, отже аргументами, які власне свідчать про відсутність "цивільної відваги" в видавцях і редакторах.

Статті й листи, підписані повним іменем і прізвищем, виразно спонувають погляди їх авторів від становища редакції, чи "ліній" публікації. Автор бере відповідальність за висловлені в них міркування, погляди, твердження.

Американська преса приділяє пильну увагу голосам і опінії та реакції читачів на матеріали, публіковані в періодиках. Їх редакції вдоволені, що читачі реагують на порушені проблеми, хай ця реакція буде позитивна чи негативна, згідна з становищем редакції, чи відхиляється від нього.

Чи не варто б і в нас застосувати цей лицьарський журналістичний звичай, який обов'язував би не лише дописувачів і читачів, але й видавців та редакторів.

Володимир Барагура

Ню Йорк

БЕЙРУТСЬКЕ РАДІО повідомило в середу, 20-го липня, що сильний вибух стався в дорогому готелі "Саммерленд" вбиваючи щонайменше три особи і ранив багатьох більше. Свідки говорять, що вибух був надзвичайно сильний і знищив багато менших будинків навкруги. Готель "Саммерленд" був модерним дорогим готелем, який притягав багатьох мусулманів з західного Бейруту, а також багатьох християн зі східної частини міста та людей з інших частин арабського світу. Фаластинське радіо повідомило, що від вибуху постраждали також італійські воїни, які розташовані кілька сот ярдів від комплексу готелів. Два воїни були ранені, а їх життя сильно пошкоджені.

(Продовження на ст. 3)

3 церквою...

(Продовження зі стор. 2)

Церква Непорочного Зачаття Богородиці в Барнсборо, Па

ками, які хоч народилися у цій країні, ще добре володіють українською мовою. На жаль, на наш запит, з яких околиць України приїхали їхні батьки, вони не могли відповісти. Просячи нас, прохали їх не забувати. Уже перед нашим від'їздом приступили до нас одна з місцевих жінок неукраїнського походження, яка живе в сусідній церкві, і зворушено розказувала нам, що коли почула спів, що доноситься з церкви, бігла від хати і кликала своїх сусідів, щоб вийшли послухати незвичайного для них церковного хору.

У поворотній дорозі в автобусі настрій серед подорожніх був надзвичайний. Дотепам і жартам та розповідям із пережитих вражень — не було кінця. Радість, і водночас проявлялися в тому, що протягом п'ятих годин їзди майже безперервно лунала чарівна українська пісня. На прощання виїздити задоволені учасники цієї подорожі висловили бажання, щоб колись у майбутньому відбутися того роду поїздки. Всі відчували, що найбільша її вартість була в тому, що вони поїхали до відриваних і забутих наших братів і сестер, щоб занести їм, «свишан-зілля» — красу й чар рідної церковної пісні.

Сказав один з молодих наших інтелігентів, який ще донедавна проживав у Клівленді і часто його тепер відвідує: «Це, мабуть, одна з найбільш корисних праць, яку наша парафія зробила».

Оборона церков...

(Продовження зі ст. 2)

нюк, Ю. Охрименко, В. Шалейський, Ю. Сливка, В. Яковенко та інші, переважно викладачі університету і робітники пера зі Львова, або околиць.

Інший, вже згадуваний нами автор К. Дмитрук, веде наклепницьку кампанію проти Владики Мстислава Митрополита Української Православної Церкви в ЗСА і УАПЦ в діаспорі та переповідає старі заявлені фрази взяті зі словника КГБ про «небже Симонов Пеллурі Мстислава Скрипника» з приводу того, що президент Роналд Реган поздоровив Владику з 85-річчям з дня народження, відзначивши його внесок у зміцнення фундаментів віри. Базою для написання цієї статті була інформація у «Свободі», яка, за словами К. Дмитрука, «видається на гроші американських спецслужб». Уже саме це обидне твердження говорить про джерело і характер чотирихвилинної статті. Про «Мстислава Скрипника» говорили також в кінському радіо, мабуть, так на підставі згаданої нами статті у «Вістях з України» п. з. «Кого поздоровив президент?». У Мстислава Скрипника є лише од-

на віра — людоненавистництво, одна духовна сила — зловна ворожість до всього радянського, і до українського народу зокрема. І саме тут треба шукати відповіді, чому саме така відносно особа, як Мстислав, прийшла так близько до душі нинішньому главі Білого Дому? — говорить в кінцевих рядках скритий кінський радіо. Треба підкреслити, що кінський радіо-пагандисти мали на увазі не тільки саму особу Владики Мстислава, але також очолювану ним Церкву.

І може так мають рацію ті, які говорять про відродження Церков в СССР, зокрема в Україні й інших поволенних націях. Бо інакше комуно-московські пропагандисти не потребували б псувати тони паперу на їхні писання. А все ж таки відповідалим українським, а головним церковним чинником, слід було б частіше реагувати на ці негативні явища у союській пропаганді, бо оборона українських Церков, їхньої ієрархії і релігійних вартостей не повинна бути байдужою для нікого. Принципових справ треба боронити всіма доступними засобами.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, відки та огляди, повинні присилати разом з двома примірниками даного твору до редакції «Свободи» також адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Комітет при Українській Католицькій Церкві св. Володимира в Глен Спей, Н. Й.
запрошує всіх на
ХРАМОВИЙ ПРАЗНИК
в неділю, 31-го липня ц. р.
на площі оселі Верховина
смачні потрави, напитки, ВИГРАШІ.
Початок о год. 1-й по пол.

Д-р мед. ЯНУШ Г. ГУЖИНСЬКИЙ
спеціаліст нервових і психічних недуг повідомляє про
ВІДКРИТТЯ КАНЦЕЛЯРІЇ

при 199 Ave. «А» (між 121 і 13 вулицями) New York, N. Y. 10009.
Діагноза і лікування: депресії, страху і неспокою, забувності, сну, алкоголізму, статевих неможливостей.
Приймається Medicare і Medicaid. За домовленістю прошу телефонувати (212) 673-7277.

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ УНС ФІЛАДЕЛЬФІЙСЬКОЇ ОКРУГИ
влаштовує
14 СЕРПНЯ 1983 РОКУ
на послисті
УСОСЕРЕДКУ «ТРИЗУВ»
при дорогах: Канті Лайн і Повер Стейт Рд.
ГОРШАМ, Па.

25-ліття священства о. Федора Коваленка

У неділю, 19-го червня ц.р., парафія св. Покрови в Рочестері, Н.Й., урочисто відзначила 25-річчя священства о. митрофорного протоієрея Федора Коваленка.

Святування розпочалося торжественним відправленням Святої Літургії в ново-будованому величому храмі, що її очолює Архiepіскоп Марко в сослуженні ювілята, митрофорного прот. Михайла Горошки з Торонто, Канада, і о. прот. Олександра Костюка з Кітченер-Ватерлоо, Канада, при великій кількості вірних і гостей.

По полудні о 4-й годині урочисто відправлено Молебень за здоров'я ювілята та його родини, що його знову очолює Архiepіскоп Марко в сослуженні духовенства Горішньо-Ньюйоркського Деканату: митр. прот. Е. Нарушевич, декан, прот. Б. Сенцьо з Баффало, прот. М. Глинський з Сиракуз, о. Й. Копчак з Ютикі та гості з Канади — митр. прот. Горошко з Торонто і прот. О. Костюк з Кітченер-Ватерлоо.

Після Молебня у просторій парафіяльній залі під керівництвом А. Омелюченка, культурно-освітнього референта парафії і разом з тим голови Ювілейного комітету, в родинній атмосфері відбувся святковий бенкет з до- бірою мистецькою програмою й теплими привітаннями ювілятові від Архiepіскопа Марка, котрий передав також усю побажання і благословення від Блаженнішого Митрополита Мстислава, від Горішньо-Ньюйоркського Деканату і від усіх присутніх священників, від місцевих громадських представників організації, що були заступлені на цьому бенкеті: УККА - інж. Р. Куціль; Рідна Школа Українознавства - проф. і п. Лецишини; Фонд Катедри Українознавства - Л. Демиденко; Об'єднання виховних вояків УПА - Адамчук; ООЧСУ - П. Балко, М. Чернецька і І. Вільгельм; УК Церква св. Богоявлення - М. Шавранський і І. Мойсей; Пласт - Р. Жуга і Хрис-

тина Ковч: УНС - Відділ «Запорізька Січ», В. Попович і В. Люба, Сестрицтво св. Ольги при УКЦеркві св. Богоявлення - М. Колоній і Н. Джус; АБН - Б. Губка; Станція Першої Української Дивізії - Й. Джус; Союз Українок Відділ 47-й Г. Остап'юк і М. Джус; Кредитова Спілка - Е. Кулик і В. Гаврилюк; хор «Сурма» - Д. Компанієць; 25-й Відділ ОЧСУ - П. Балко, В. Гулькевич, Д. Пелень; ОДВУ - І. Олексик і І. Михновський; Золотий Хрест - М. Дмитрів і Т. Весела; Союз Українок Америки Відділ 46-й Н. Трач, Округна Управа Союзу Українок - Л. Кулик; Комітет Оборони Людей Прав - І. Демиденко; Український Народний Дім - М. Король і Л. Галага. Крім того, наспіло багато привітань в писемній формі: від СУА, Відділ 47-й ім. Лесі Українки, Округної Управи СУА; 20-го Відділу ОДВУ В Рочестері; Управління Комітету оборони людських і національних прав, Пен-Огайського деканату; митр. прот. С. Ганкевича, Парма, Огайо митр. прот. Л. Опко, Голлівуд, Флорида; прот. П. Багнєвський; Перт Амбой, Н. Дж.; о. В. Вербицький, парох УКЦеркви св. Богоявлення; 120-й Відділ СУА ім. Ірини Сеник в Рочестері та багатьох інших відколишніх парафій у Бразилії і з самої Бразилії від родини Євгена і Ольги Коноваленків з Сан Павло та особисто вітав ювілята голова Парафіяльної ради В. Андрієнко.

Святковий бенкет відбувся в родинній атмосфері в просторій парафіяльній залі під керівництвом А. Омелюченка, культурно-освітнього референта парафії і разом з тим голови Ювілейного комітету, в родинній атмосфері відбувся святковий бенкет з до- бірою мистецькою програмою й теплими привітаннями ювілятові від Архiepіскопа Марка, котрий передав також усю побажання і благословення від Блаженнішого Митрополита Мстислава, від Горішньо-Ньюйоркського Деканату і від усіх присутніх священників, від місцевих громадських представників організації, що були заступлені на цьому бенкеті: УККА - інж. Р. Куціль; Рідна Школа Українознавства - проф. і п. Лецишини; Фонд Катедри Українознавства - Л. Демиденко; Об'єднання виховних вояків УПА - Адамчук; ООЧСУ - П. Балко, М. Чернецька і І. Вільгельм; УК Церква св. Богоявлення - М. Шавранський і І. Мойсей; Пласт - Р. Жуга і Хрис-

тина Ковч: УНС - Відділ «Запорізька Січ», В. Попович і В. Люба, Сестрицтво св. Ольги при УКЦеркві св. Богоявлення - М. Колоній і Н. Джус; АБН - Б. Губка; Станція Першої Української Дивізії - Й. Джус; Союз Українок Відділ 47-й Г. Остап'юк і М. Джус; Кредитова Спілка - Е. Кулик і В. Гаврилюк; хор «Сурма» - Д. Компанієць; 25-й Відділ ОЧСУ - П. Балко, В. Гулькевич, Д. Пелень; ОДВУ - І. Олексик і І. Михновський; Золотий Хрест - М. Дмитрів і Т. Весела; Союз Українок Америки Відділ 46-й Н. Трач, Округна Управа Союзу Українок - Л. Кулик; Комітет Оборони Людей Прав - І. Демиденко; Український Народний Дім - М. Король і Л. Галага. Крім того, наспіло багато привітань в писемній формі: від СУА, Відділ 47-й ім. Лесі Українки, Округної Управи СУА; 20-го Відділу ОДВУ В Рочестері; Управління Комітету оборони людських і національних прав, Пен-Огайського деканату; митр. прот. С. Ганкевича, Парма, Огайо митр. прот. Л. Опко, Голлівуд, Флорида; прот. П. Багнєвський; Перт Амбой, Н. Дж.; о. В. Вербицький, парох УКЦеркви св. Богоявлення; 120-й Відділ СУА ім. Ірини Сеник в Рочестері та багатьох інших відколишніх парафій у Бразилії і з самої Бразилії від родини Євгена і Ольги Коноваленків з Сан Павло та особисто вітав ювілята голова Парафіяльної ради В. Андрієнко.

Головну промову про життя і працю о. Федора в Божому Винограднику сказав Федір Федоренко, секретар Парафіяльної Управи. З цієї промови присутні, які тільки не так давно познайомилися з о. Федором (бо він всього 22 місяці є настоятелем парафії св. Покрови в Рочестері), довідалися про тяжкі обставини його дитин-

ства і молодих років, котрі загартували його і приготували молодого юнака до служби Божої й батьківщини та поневоленому українському народові.

Ювілят народився в 1925 році на Полтавщині, а вже в 1937 році залишився 12-літнім хлопчиною без батька, що впаав жертвою комуністичної влади. Залишився вдвох зі своєю матір'ю, з котрою не розлучався до останніх днів її життя. Привіз до Америки й тут похоронив її на цвинтарі в Нью Бритен, Конн.

Під час Другої світової війни у Великому Ісході він разом з матір'ю і іншими патріотами вийшов на Захід. Перебуваючи в Австрії о. Федір зустрівся й одружився з Марією з роду Швець в 1946 році. Життєві обставини примусили молодого подружжя пошукати кращої долі в соняшній Бразилії, де поза своїми щоденними обов'язками супроводив родину і працю над розбудовуванням української громади, молодий Федір без вагання відлучився на поклик Бога служити пастирем - місіонером для українського православного населення, розкиданого по містах у джунглях праліс цієї країни.

По закінченні студій богослов'я і пастирства 15-го червня 1958 року Архiepіскоп Ігнатій Феррілі, Митрополит Сан Павло і всієї Південної Америки Антхійської Патріархії, (сиріцько-націоналістичної), висвятив ювілята в диякони, а 29-го червня того ж року благословив його в сан пресвітера для праці у Христовій Православній Церкві.

Молодому о. Федорові відразу доручено було опіку над парафією св. Юрія Переможця в Понта Гросса і шість місійних парафій в Парані і Санта Катерині. Обдарований Богом добрим владцем, даром слова, здібностями учителя й організатора, о. Федір з великою посвятою й невтомною енергією обслуговував довірені йому виноградники, і в короткому часі його зусилля увінчувалися великими

досягненнями, а його добре ім'я згадувалося з глибокою пошаною серед Христової української громади в Бразилії.

І саме в розгар його пастирської праці Бог зрушив о. Федора з відомих стежок Бразилії до невідомих доріг Америки — в 1962 році о. Федір з родиною прибув до ЗСА й поселився в Гартфорд, Конн., де на протязі дев'яти і півроку був настоятелем парафії св. Володимира Великого й одночасно з цим працював фізично на фабриці та обслуговував в часі нестачі священників парафію св. Покрови в Нью Гейвені, св. ап. Петра й Павла в Вилліментіку та Платову Оселю «Бобрів» під час таборування молоді на оселі.

В скорому часі його вибрано на благочинного декана стейтів Нової Англії, де він сумлінно й віддано працює для добра Церкви в дорученому йому деканаті. В 1972 році за благословенством Митрополита Мстислава і розпорядженням Консistorії УПЦеркви в ЗСА о. Федір переноситься до Клівленду, Огайо, й перебирає обов'язки настоятеля УАПЦеркви св. Тройші в цьому місті, де залишається майже повних 10-ть років в ста новий настоятель цієї парафії, підносячи її матеріальний і моральний стан. За його віддану вірність праці на Христовій Ниві в УАПЦеркві в 1977 році була присвоєна Митрополитом Мстиславом нагородою о. Федора митрою з званням митрофорного протоієрея.

З дня 1-го вересня 1981 року, за благословенством Блаженнішого Митрополита Мстислава, Консistorія переносить о. Федора до Рочестеру, Н. Й., для того, щоб він відживив церковний дух парафії св. Покрови, від закінчення будови величозного храму. І це тяжке покладення на нього завдання о. Федір виконав з Божим благословенням, завдяки своїм пастирським здібностям і в листопаді минулого року Архiepіскоп Ма-

рко посвятив святиню (клясицистичного стилю козацького бароко), яка стала гордістю всієї української громади в Рочестері.

19-го червня зібралася численна й соборно рочестерська українська громада, щоб разом із парафіяльною родиною і рідною ювілята, з духовенством й гістьми з сусідніх парафій вшанувати ювілей о. Федора в його 25-літній пастирській праці у Христовому Винограднику разом з тим вшанувати і пам'ятку Марію, та побажати для них Божого благословення, якнайкращого здоров'я й витривалості на мисійній лінії.

В концертній частині в честь ювілята церковний хор під диригуванням Ю. Оношко проспівав декілька церковних пісень; Ніна Демисенко виконала на фортепіані в'язанку українських пісень, а відома в наших місцевостях солістка Галина Сохань-Гридієл виконала чотири пісні у фортепіановому супроводі д-р Лесі Бураисенко (одну з пісень була власна композиція д-р Лесі

на слова її мамі Марії Бори сенко). Також не можна проминути члена нашої парафії А. Каліновського за його прекрасний вірш - привітання ювілятові.

На закінчення о. ювілят подякував найперше Архiepіскопові Маркові за його труди, всім отцям, гостям рідним і землякам і всім присутнім за їхню участь у цьому ювілейному святі, коротко поділився своїм мисленням, подякував за подарунок від громади та підкреслив важливість парафіяльного життя в згоді, мирі, любові й взаємоповажанні, під котрим українська православна громада в Рочестері досягла таких великих досягнень, зробила велике діло в побудові і закінченні праць величозного храму. І вже на прощання всі гості підходили до ювілята, тепло бажали йому доброго здоров'я, витривалості і багатьох літ та отримували на пам'ять коротенький збірник-книжечку, упорядкований ювілятом.

В. Макогон

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ

моєї Незабутньої ДРУЖИНИ

СВ. П.

КАТЕРИНИ МЕЛЬНИК Сорока

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

ПАНАХИДА І ПАРАСТАС

в НЕДІЛЮ, 7-го СЕРПНЯ в церкві св. МИКОЛАЯ

у Баффало, Н. Й.

8-го СЕРПНЯ в церкві св. ВАСИЛІЯ в Лінкстер, Н. Й.

8-го СЕРПНЯ в церкві св. ІВАНА в Кенмор, Н. Й.

та 8-го СЕРПНЯ в Рокдейл, Англія, та в інших місцевостях.

Простіть Рідних, Приятелів і Знайомих в цей день згадати Покійну у своїх молитвах.

чоловік — ВАСИЛЬ

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що 21-го липня 1983 р. по короткій недугі, помер на 72-му році життя

наш Найдорожчий Чоловік, Тато і Брат

бл. п.

ДМИТРО КРІЛЬ

народжений в Городку, коло Лиська, Україна

ПОХОРОН — відбудеться в суботу, 23-го липня 1983 р. о год. 9-й рані у похоронному закладі Aston Basag, Main St., Hunter, N. Y. до церкви св. Івана Хрестителя в Гантері, а опісля на українській католицькій цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н. Й.

В глибокому смутку:

дружина — ЕВДОКІЯ

дочка — РОЗ-МАРІ

з чоловіком СЛАВКОМ ВОЗНЯКОМ

дочка — АННА

брат — МИКОЛА КРІЛЬ з дружиною РОЗАЛІЄЮ

і дітьми

сестра — АНАСТАЗІЯ ДОПІВКА

з чоловіком ДМИТРОМ і дітьми

брат — ГРИГОРІЙ в Україні

швагер — ПЕТРО САГАЛЬ

та ближча і дальша родина тут і в Україні.

У глибокому смутку повідомляємо, що 21-го липня 1983 року помер нагло в Мюнхені, на 59-му році життя

бл. п.

ІВАН ЧОРНИЙ

Магістер права, член Закордонного Представництва Української Головної Визвольної Ради, голова Територіального Секретаріату ЗПУВРУ в Німеччині, член Політичної Ради Організації Українських Націоналістів Закордонно, член Управи Українського Товариства Закордонних Студій в Мюнхені, член ОУН на рідних землях, політичний і громадський діяч, відданий українській справі патріот.

Родині Покійного Друга висловлюємо наші найщиріші співчуття

ПРЕЗИДІЯ ЗАКОРДОННОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА УГВР

Група учасників конференції

виставку влаштувала Слов'янська та Східноєвропейська Бібліотека. Друга виставка мистецтва в окремій шафі і була названа: «Інший» Голосок — російський стиль». Тут були представлені фотокопії окремих документів із статей з 1930 років та дібрані видання, що висвітлювали трагедію Великого голоду в Україні в тих же 1930 роках. Виставку що влаштували професори Микола Брицький і Дмитро Штогрин.

Відкриваючи наради конференції, її організатор, д-р Штогрин, між іншим підкреслює що офіційними її мовами є англійська та українська мови і що вибрані доповіді її наради будуть видані окремим збірником у видавництві Іллінойського університету. Крім цього знаменним у цьому слові

було підкреслення, що ціллю цих нарад — не є якесь заспокоєння етнічних амбіцій українців на американському континенті, але представлення поважних наукових досліджень проблем однієї із найбільших націй Європи — проблем, якими під сучасну пору, як ніколи перед тим, цікавляться не тільки політичні, але зокрема наукові кола Заходу; предста-

вити ці проблеми у світлі наукової об'єктивності є власне метою конференції в Іллінойському університеті. Цей сміливий почин за-початкував без сумніву нову сторінку у розвитку української науки поза межами України.

РЕЧЕНЕЦЬ ДЛЯ МАТЕРІАЛІВ

У дописі Людмили Почтар «Готується книжка про регенсбурзький табір» («Свобода» ч. 133 з 16-го липня ц.р.) який коректний випа-док, який тут наводимо: «Тому вирішено продовжити реченець присилання опрацьованих матеріалів до кінця цього року з розрахунку, щоб книжка появилася друком до кінця 1984 року». — Ред.

ПРОПУЩЕННЯ

У дописі Миколи Дупляка «Сиракузька громада відзначила 50-ліття Велико-го голоду» («Свобода» ч. 128 з 9-го липня) в тому місці, де мова про соборний Молебень, пропущено о. дикона д-ра Митрофан Ткача із Сиракуз, який також взяв участь у Молебні. — Ред.

Наукове Т-во ім. Шевченка ТЕРЕБОВЕЛЬСЬКА ЗЕМЛЯ

ІСТОРИЧНО-МЕМУАРНИЙ ЗБІРНИК

Ціна: \$16.25 з пересилкою

Мешканці стейту Нью Джерсі зобов'язані 6% стейтського податку

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street

Jersey City, N.J. 07302

СОЮЗОВИЙ ДЕНЬ-ПІКНІК

ПОЧАТОК 1-ша ГОДИНА ПО ПОЛУДНІ

ПРОГРАМА ДНЯ:

- Національні танці — танцювального ансамблю при Українському Клубі, Франкфурт, Па.
- Відзначення заслужених Союзців
- Різні розвагові несподіванки для дітей
- Забава при звуках оркестри «ВЕЧІРНОЇ ЗІРКИ»
- Цінні виграші для гостей

Відзначення ювілейних Союзців видане: «СВОБОДА», «УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА» і «ВЕСЕЛКИ»

ДО УЧАСТІ ЗАПРОШУЄТЬСЯ

все Українське Громадянство, членів Союзу міста Філадельфії та всі докопаний місцевості із сусідніх стейтів НЬЮ ДЖЕРСІ, ДЕЛЕВАР, МЕРІЛЕНД і НЬЮ ЙОРК

